

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА ТА ДОПОМІЖНИХ ОСІБ

Викладач	Ковтун Олександр Сергійович – доцент кафедри психології та соціальної роботи Хмельницького інституту соціальних технологій, кандидат соціологічних наук, викладач циклової комісії соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін https://hist.km.ua/index.php/component/content/article/254
Профайл викладача	
Канали комунікації	<i>Телефон інституту:</i> (0382) 70-45-56 <i>Електронна пошта:</i> kovtuns2008@ukr.net <i>Кабінет:</i> 43
Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу http://vo.ukraine.edu.ua/ за адресою:	https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=18749

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній / освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 5	Галузь знань 23 Соціальна робота	Вид дисципліни обов'язкова	
Загальний обсяг годин – 150	Спеціальність 231 Соціальна робота	Цикл підготовки професійний	
Модулів – 2	Спеціалізація немає	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська	Семестр	
		3-й, 4-й	3-й, 4-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2/2 самостійної роботи студента – 4/2	Освітній / освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	30 год	-
		Практичні, семінарські	
		42 год	-
		Самостійна робота	
		78	-
Частка аудиторних		Індивідуальні завдання: 10 год	

занять становить: для денної форми здобуття освіти – 30 %	Вид семестрового контролю: залік / екзамен
---	--

ПЕРЕДРЕКВІЗИТИ:

соціологія, соціальна статистика, вступ до спеціальності

ПОСТРЕКВІЗИТИ:

філософія, соціальна робота, соціологія, соціальна статистика, соціальне програмування та проектування

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Формування базових знань стосовно теорії та практики прогнозування соціальних процесів

ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

- 1) сформувані цілісне розуміння сутності та видів соціальних процесів;
- 2) ознайомити здобувачів освіти з ключовими концептуальними засадами соціального прогнозування;
- 3) сформувані базові навички використання методів соціального прогнозування;
- 4) розглянути систему соціальних індикаторів та показників, що використовуються для побудови соціальних прогнозів та їх верифікації;
- 5) сформувані базові знання щодо розробки соціальних моделей та їх видового розмаїття;
- 6) засвоїти технологію розробки соціальних програм та проектів на основі прогнозної інформації.

СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														форми та методи контролю знань	
	денна форма							заочна форма								
	Усього	Аудиторна у тому числі						с.р.	Усього	аудиторна у тому числі						с.р.
		Л	сем	Пр	Лаб	Індз	Л			сем	пр	лаб	інд			
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		
1																
Модуль 1																
Змістовий модуль 1.																
Концептуальні засади соціального прогнозування																

Тема 1. Соціальне прогнозування в системі наукового знання	5	2	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	АР: опитування СР: письмове завдання длясамостійного опрацювання ІР: огляд додатковоїлітератури
Тема 2. Становлення соціального прогнозування	5	2	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	АР: письмове тестування СР: письмове завдання длясамост. Опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 3. Типологія соціальних прогнозів	6	2	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	АР: співбесіда СР: підготовка та проведення презентаціїІР: складання кросворду заосновними термінами теми
Тема 4. Джерела прогнозної інформації	6	2	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	АР: опитування СР: письмове завдання длясамостійного опрацювання ІР: здійснити оцінку державної соціальної програми
Тема 5. Соціальне прогнозування та проектування	6	2	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	АР: опитування СР: письмове завдання длясамостійного опрацювання ІР: здійснити оцінку
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 1	30	10	-	8	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Змістовий модуль 2. Технологія соціального прогнозування																	
Тема 6. Застосування експертизи соціальному прогнозуванні	6	2	-	2	-	-	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 7. Сценарний підхід в соціальному прогнозуванні	6	2	-	2	-	-	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. Опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації

- лекція з елементами бесіди, яка включає усний виклад навчального матеріалу, великого за обсягом, складного за логічною побудовою у якому застосовується питально-відповідальний метод навчання з використанням ілюстративного матеріалу.

- проблемна лекція спрямована на розвиток логічного мислення студентів, коли при читанні лекції перед студентами формулюється проблема для самостійного осмислення того, що далі розкривається викладачем; у ході лекції студентам може видаватися надрукований роздавальний матеріал або здійснюватися показ таблиць, слайдів, які допомагають студентам у вирішенні поставленої проблеми.

В ході семінарських занять застосовуються наступні методи:

- семінарське заняття організовується у формі доповідей і обговорень. Увага студентів зосереджена висвітленні матеріалу з наданням інформації про нові наукові розробки.

- репродуктивний метод застосовується при проведенні підсумкового семінару з змістового модуля з використанням тестового контролю у ІКЦ.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Лозовська Л.І., Бандоріна Л.М., Савчук Л.М., Удачина К.О. Прогнозування соціально-економічних процесів : навчальний посібник. Дніпро : УДУНТ, 2022. 146 С.

2. Лепський М. А. Якісні методи соціального прогнозування: методологія, методика, практика: підручник. Запоріжжя: КСК-Альянс, 2016. 440 с.

3. Петренко Н.О. Управління проектами: навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2017. 244 С.

4. Психологічне забезпечення прогнозування соціальних процесів : монографія / О. Суший (наук. ред.) ; авт. кол.: Т. Данилова, В. Жовтянська, О. Кухарук, О. Малхазов, О. Суший ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД , 2023. – 171 с.

5. Харарі Ю. Н. Homo Deus. За лаштунками майбутнього. Київ: Видавництво Букшеф, 2023. 512 С.

6. Харарі Ю. Н. Sapiens: людина розумна. Коротка історія людства. Київ: Book Chef, 2024. 544 С.

7. Харарі Ю. Н. 21 урок для 21 століття. Київ: Наш формат. 2018. 416 С.

8. Sohail Inayatullah Futures Studies: Theories and Methods. *OpenMind BBVA* – веб-сайт. URL : <https://www.bbvaopenmind.com/en/articles/futures-studies-theories-and-methods/>

9. Francis Fukuyama. Our Posthuman Future: Consequences of the Biotechnology Revolution. Farrar, Straus and Giroux, 2002.

Допоміжна:

1. Бестужев-Лада І. Соціальне прогнозування. *Факультет соціології КНУ ім. Т. Шевченка*: веб-сайт. URL : <https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elopen/socprogn.pdf>

2. Ковтун О., Баранова С. Соціологія здоров'я: проблеми теорії та практики. Навчальний посібник. Київ: Університет "Україна", 2020. 196 С.
3. Лепський М. Прогнозний сценарій у стратегуванні політичних процесів. Культурологічний вісник. Науково-теоретичний щорічник Нижньої Наддніпряни. Запоріжжя, 2013. Вип. 30. С.56-62.
4. Лепський М. Предметне поле соціального прогнозування. II Конгрес Соціологічної асоціації України. Харків: ХНУ, 2013. С.274-275.
5. Лепський М. Основи стратегічного прогнозування політичних ситуацій та процесів : навч. посіб. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2012. 467 С.
6. Матвієнко В. Прогностика. Київ: Українські пропілеї, 2000. 484 С.
7. Прогнозування соціально-економічних процесів : навчальний посібник / Т.С. Клебанова, В. А. Курзенев, В. М. Наумов та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 656 С.
8. Сапелкіна О. В. Чепурко Г. І. Емпірична соціологія: курс лекцій. Львів: Простір-М, 2018. 268 с.
9. Штомпка П. Соціологія. Аналіз суспільства. Київ: Наш формат. 2020.

Статті викладача та здобувачів освіти

1. Ковтун О. Постросійський простір. *Інститут демократизації та розвитку*, 2020. URL : <https://institutedd.org/blog/posts/postrosiiskii-prostir>
2. Політичний урок для XXI століття. *Інститут демократизації та розвитку*, 2021. URL : <https://institutedd.org/blog/posts/politichnii-urok-dlya-xxi-stolittya>

Інформаційні ресурси

1. Аналіз загроз національній безпеці у сфері внутрішньої політики. Експертне опитування. *Інститут стратегічних досліджень*. URL : <https://niss.gov.ua/publikatsiyi/analitichni-dopovidi/analiz-zahroz-natsionalniy-bezpetsi-u-sferi-vnutrishnoyi-polityky>
2. Ілюзія прогресу і футурологія. Чому ми помиляємось в прогнозах? URL : https://www.youtube.com/watch?v=UoYSR_upwCY
3. AI and the future of humanity. *Yuval Noah Harari at the Frontiers Forum*. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=LWiM-LuRe6w&t=1s>

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Теми самостійної роботи студентів

Модуль 1		
№з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Прогностика як наука	2
2.	Становлення соціального прогнозування	2
3.	Типологія соціальних прогнозів	2
4	Джерела прогнозованої інформації. Соціальне прогнозування та вання	2

5.	Соціальне прогнозування та проектування	2
Модульний контроль		2
6.	Застосування експертизи в соціальному прогнозуванні.	2
7.	Сценарний підхід в соціальному прогнозуванні	2
8.	Моделювання як метод соціального прогнозування	2
Модульний контроль		2
Всього:		20
Модуль 2		
9	Соціальна футурологія: сутність та місце в системі наук	6
10	Майбутнє виду Homo sapiens	4
11	Майбутнє суспільства як об'єкт конструювання	6
Модульний контроль		2
12	Розвиток штучного інтелекту та соціальні відносини	2
13	Демографія та міграція	4
14	Соціоекологічні проблеми	4
15	Майбутнє соціальної держави	4
16	Майбутнє демократії	4
Модульний контроль		2
Всього:		38

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Концептуальні засади соціального прогнозування			
Тема 1. Соціальне прогнозування в системі наукового знання (2 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	I-II
Тема 2. Становлення соціального прогнозування (2 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	III-IV
Тема 3. Типологія соціальних прогнозів (2 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	V
Тема 4. Джерела прогнозувальної інформації (2 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне заняття	3	VI
Тема 5. Соціальне прогнозування та проектування (2 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне заняття	3	VII

Підсумкова модульна контрольна робота (2 год)	Тестування	5	VIII
<i>Всього: 12 год</i>	<i>Всього: 20 балів</i>		
Змістовий модуль 2. Технологія соціального прогнозування			
Тема 6. Застосування експертизи в соціальному прогнозуванні (2 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	IX
Тема 7. Сценарний підхід в соціальному прогнозуванні (2 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	X-XI
Тема 8. Моделювання як метод соціального прогнозування (2 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	XII
Підсумкова модульна Контрольна робота (2 год)	Тестування	5	XIV
<i>Всього: 8 год</i>	<i>Всього: 14 балів</i>		
<i>ІНДЗ: 10 год.</i>	<i>11 балів</i>		
<i>Разом: 30 год</i>	<i>Разом: 45 балів</i>		

КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

Оцінювання досягнень студента	<p><i>Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.</i></p> <p><i>За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.</i></p> <p><i>Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.</i></p> <p><i>Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.</i></p> <p><i>Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.</i></p> <p><i>Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.</i></p>
-------------------------------	---

	<p><i>Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.</i></p> <p><i>Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.</i></p> <p><i>Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.</i></p>
--	---

Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.

«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.
-----------------------	--

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Крайні терміни складання та перескладання дисципліни	<i>Перескладання здійснюється відповідно до графіка</i>
Правила академічної доброчесності	<i>Перевірка навчальних робіт на плагіат (згідно Положення про академічну доброчесність і Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних роботах)</i>
Вимоги до відвідування	<i>Пропущені заняття (лікарняні, мобільність і т.ін.) можна відпрацювати, виконавши всі завдання, зазначені в інструкціях до практичних занять, переслати в електронному варіанті на електронну пошту. Здобувачі вищої освіти можуть отримати електронні презентації лекцій і самостійно ознайомитись із матеріалом при об'єктивних причинах пропуску занять.</i>

ПЕРЕВІРЕНО:

Завідувач відділу освітньої діяльності
Хмельницького фахового
коледжу Університету «Україна»

(підпис)

Наталія ЛУЦКЕВИЧ